

ESPERANTO

★ TRIUMFONTO ★

Aperas semajne, kun monataj aldonoj „Revuo“ kaj „Internacia Komercio“

Abonon ni akceptas ne por fiksa tempo (jaro, monato) sed por nombro de ET-numeroj. Oni sendu iun sumon, kaj ni liveros ET ĝis elĉerpiĝo de la sumo. Pri finiĝinta abono ni informas. Oni pagu ne per poŝtmandato, sed per ŝtataj monbiletoj en rekomendita letero. „Revuo“ kaj „Internacia Komercio“ senpage por ET-abonantoj.

La prezo de unu numero estas por la landoj:

Aŭstra 1000 Kr.	Ĉeĥoslov. 1.20 Kr.	Hungara 30 Kr.	Litova 20 Cd.	Rumana 3 Leol.
Belga 0.60 Fk.	Finna 1.20 Fmk.	Itala 0.70 Lit.	Nederland. 0.15 Hfl.	Rusa 40 Gmk.
Brita 3/4 P.	Francja 0.50 Fk.	Japana 0.10 Jen.	Norvega 0.30 Kr.	Sveda 0.24 Kr.
Bulgara 3 Levaj	Germana 1.50 Mk.	Jugosl. 1.60 Din.	Pola 300 Mk.	Svisa 0.30 Fk.
Dana 0.30 Kr.	Hispana 0.50 Pes.	Kanada 0.06 Dol.	Portug. 0.50 Esk.	U. S. A. 0.06 Dol.

Estonoj kaj latvoj demandu la prezon ĉe sia Abonejo. — Aliaj landoj pagu egalvaloron de 0.60 Fk. Fk. aŭ 1 stampitan Respond-Kuponon.

Por Adressaĝoj ni kalkulas du numerojn de la abankonto. Dumviva Abono kostas la prezon de 400 numeroj. Anoncoj kostas po cm² 0.10 svisan frankon (aŭ ĉe antaŭpago 80 gmk.); rabato laŭ interkonsento. Por „Internacia Komercio“ kaj specialaj numeroj speciala prezo.

Helpu
nian propagandon,
kiun ni samtempe
faras, sendante ĉe
ET
milojn da specime-
noj en multajn land-
ojn. Nia promeso
en
numero 113 va-
loras ankaŭ por
Januaro.

N-o 119 :- Antwerpen, Barcelona, București, Edinburgh, Kaunas, Köln, Paris, Warszawa :- 14. I. 23.

Per — Por.

Caesari quod Caesari, la ideon, kiun mi deziras tie ĉi precizigi, mi ĉerpis el parolado kaj el artikolo de samnacia samideano D-ro Komandoro Stromboli. Mi ne povas tro longe profiti la spacon de ET kaj la afablecon de la leganto. Skize do mi diru.

Mi opinias, ke estas plej efike por propaganda celo la peresperanta praktiko, precipe kiam tio okazas en grava manifestacio. Tiel la valoro de universala kongreso konsistas fundamente en la fakto, ke miloj da personoj kunvenu kaj interkompreniĝu. La laboraj kunsidoj estas iomete interesaj por la ĝisfunde „propagandistaj“ Esperantistoj, neniel por ekstera publiko.

La konferencoj laŭ tipo de la Geneva kaj de l' baldaŭa Venezia, estas jam antaŭenpaŝo al diversa koncepto.

Nune, tamen mi ankoraŭ ne opinias oportune forlasi la sistemon de peresperanta propagando dum universala kaj nacia kongreso, sed apud ili mi vidos plenkonsente, ke organiziĝu internaciaj manifestacioj valoraj pro tio, ĉar ili estas ne peresperantaj sed peresperantaj.

Praktika ekzemplo. Fake kunsidas en niaj universala kongreso la sciencistoj, sed nur por priparoli eblecon kaj organizon de ISA. Ĉu ne estas tre efike, se okazus anstataŭe aŭ apude peresperanta kunveno de sciencistoj, kiel okazas aliaj fakaj kunvenoj ekster Esperantujo? Ni imagu, ke en la sama urbo de la universala kongreso aŭ, pli sendepende, en alia urbo okazus internacia kunveno sciencista peresperanta, kie diversaj fakuloj priparolus fakajn temojn, okazus diskutadoj, dum kiuj diverslandanoj interŝanĝus siajn vidpunktojn en la afero ktp. Fine la diskutadoj povos esti presataj en „dokumentaro“, kiu estus citota en diverslandaj verkoj, recenzota en fakaj gazetoj ktp. vidigante la valoron, taŭgecon kaj utilon de lingvo internacia, de nia lingvo internacia Esperanto.

Kial la antaŭkongresemuloj ne ekkaptas la ideon? Ekzemple por sciencista kunveno mi mem estus preta priparoli temon „Pri fino de geografia regiono karpata“, pri kiu mi jam laboris en verko Itallingva, kaj kiu povos vekti plej interesajn diskutadojn, alportante internacian helpon al la solvo de eleganta geografia problemo. Alla povos trakti ekz. pri „Fartokonsekvencoj de la milito“ aŭ alia pri „Praktika helpebleco de radiotelegrafio al divenado de vetero“ ktp.

Pli longe mi ne klarigas, ĉar mi esperas, ke oni min komprenis. Se unuan fojon ni estos mal-

multaj, tio ne gravas. Aliaj fojon venos eble ankaŭ neesperantaj fakuloj, kaj la afero tiel povas graviĝi, ke ĝi fariĝus iom post iom la kerno de vere internaciaj fakkongresoj, kiajn nur Esperanto ebligas.

D-ro Umberto Toschi,
gen. sekr. de Itala Esp. Fed.

Interna Ideo.

Pri la tiel nomata interna ideo de Esperanto, la Esperantismo, preskaŭ ĉiu Esperantisto havas sian specialan, individuajn opinionon. Estus mal-

facile difini ilin ĉiujn; pro tio mi elektas nur la plej strangan, la plej surprizan opinionon, kiun mi ĝis nun trovis, esperante prui, ke ĝi devenas el miskompreno kaj tial estas malĝusta. Nenature multaj Esperantistoj konstruas kontraŭajn inter Esperantismo kaj naclemo kaj, supozante, ke la unua estas pli valora ol la dua, ili postulas aktivan forigon de la nacioj aŭ eĉ rasoj favore al la Esperantismo. Tre probabla estas la konjekto, ke jam ĉi tie sin kaŝas miskompreno, t. e. pri la ĝusta signifo de la du nomitaj esprimoj. La veran, noblan naciemon oni kredeble intermiksas kun ties frataĉo, la ŝovinismo, kaj la Esperantismo estas por ili neklera idealo, post kies efektiviĝo la tuta homaro konsistus el unu homogena maso sen diferencoj naciaj kaj rasaj, aŭ per aliaj vortoj: la fruktodona konkurado inter la popoloj estus malaperinta kaj anstataŭe tio atinginta stato de eterna sendanĝereco malforiĝa kaj endormiga. Laŭ mia opinio la Esperantismo estas sole kulturo, kaj mi penos prui, ke Esperantismo kaj naclemo — ambaŭ esprimoj laŭ mia difino — ne nur ne esceptas unu la alian, sed kontraŭe, ke la dua eĉ estas la nepre necesa premiso por la ekzisto de l' unua. Sed por la momento ni lasu ĉi tiun problemon nedecidita, kaj antaŭe mi demandas: Ĉu Esperanto povas enhavi en si la ideon pri

Indianaj enloĝantoj de Ecuador (Suda Ameriko).
Nia samideano J. Gill North el Barcelona, kunlaboranto de ET, pri kies sudamerika vojaĝo ni jam raportis en n-o 111, sendas ni nun novan publikitan saluton al Ĉiuj, la ĉefurbo de la Ekvadora Respubliko. La interesa publikato, kiel malgrandigitan reproduktion ni represas ĉi supre, montras grupon de tiel indianaj enloĝantoj.

detruo? (ĉar nenion alian signifas: „aktiva forigo“). Tre ĝena estas ĉi tiu demando, kaj mi dubas, ĉu eĉ fanatikulo kuraĝos respondi per jes. Ĉar propagandante la samaj forigemuloj ja ĉiam akcentas, ke Esperanto estu la komprenigilo, la ligilo inter la nacioj; ĝi estas nomata lingvo internacia, kaj ili mem sin nomas paciaj pioniroj. Kelkaj eĉ tiel fervore proklamas sian pacamon, ke la publiko pensas, ke Esperantismo kaj Pacifismo estas plene identaj. Nun ni imagu: Esperantistoj-pacifistoj tamen volas detrui! Kia nekomprenbla kontraŭeco, kia stranga malkonsekvenco! Ni havas la devon ĝustigi ĉi tiun evidentan miskomprenon kaj ni serĉu la fonton. De kie do venas la penso pri aktiva forigo de la nacioj? Oni citas la Majstron mem, kiu kantis:

„Ni interpopoloj
la murojn detruos,
Kaj ili ekbrakos
kaj ili ekbruos
Kaj falos por
ĉiam...“

Komprenoble tio estas pure poezia alegorio. Cetere li ja parolas nur pri forigo de la muroj apartigantaj la popolojn. Tamen la

efektiva forigo de la muroj per si mem sekvigus la forigon ankaŭ de la nacioj. Sed pripensu: Zamenhof, la pacamanto, la homamanto, estis certe la lasta, kiu pensus pri perforta forigo de la ekzistanta, el homoj konsistanta. Pli ĝuste li volis diri per la cititaj versoj, ke per la ĝenerala uzo de lingvo komuna malfermiĝos la pordoj kaj koroj de la nacioj, ke trans la limojn kreigos fruktoportan interkomunikon inter la popoloj. Multe tro saĝa li estis, krom ĉio cetera, por pensi pri atenco kontraŭ la ekzisto de nacioj aŭ eĉ rasoj.

*) Se tio estus fakto, ni havus antaŭ ni rompon de la tiel glorata neŭtraleco, ĉar ĉi tiu vorto signifas: absoluta senparticeco! Cetere: nenio ĝenu la Esperantistojn esti pacifistoj, sed ili ne diru, almenaŭ ne publike, ke lia idealo estas la senco kaj esenco de Esperanto, ĉar per tia specialigo oni forpuŝus multajn, eble tre seriozajn Esperantemulojn.

Li bone sciis, ke ĉi tiuj estas kvazaŭ individuoj de l' homaro, kiuj havas post si longan historian ekzistadon kaj pro tio ne estas ĉesigotaj senpune. Efektive ĉiu raso, ĉiu nacio fariĝis granda pro siaj specialaj kvalitoj kaj meritoj kaj per tio helpis siaparte al la evoluo de l' homaro. La tasko de Esperanto nepre ne estas forigi la plej gravajn, povas-estil la sole eblajn, kulturfontojn, sed nur egaligi senreste por la tuta mondo la spiritajn trezorojn, kiujn la nacioj akiris per longedaŭraj penoplenaj laboradoj. Nur sur la fundamento de tiaj nacioj Esperanto povas ludi sian veran, unikan rolon. Kio por familio estas la agemulo bonkarakterata, por popolo la gvidkapabla eminentulo, tio estas por la homaro la noblaj nacioj. Komprenoble ili povas erari kiel ĉiu individuo, — la nepravigita milito estas tia eraro — sed oni ne faru ilin objekto de nepruvitaj eksperimentoj. Kredeble ĉiu kulturo, inkluzive Esperanto, pereus kune kun ili! Ni ne postkuru utopiajn, kompromitigajn ideojn, kies lastajn sekvojn priliĝi ni ne estas kompetentaj, sed ni prenu el Esperanto tion, kio estas utila samtempe por la nacio, al kiu ni apartenas, kaj por la tuta homaro. Esperantismo kaj naclemo ne estas du ekscentraj cirkloj, sed koncentraj. Jen estas praktika kaj samtempe ideala kompreno pri la interna ideo, kiun konfirmis unu el la plej malnovaj, el la plej amplekskoraj Esperantistoj, la disciplo, kiu sin klinis al la brusto de l' Majstro kaj komprenis lian koron, la neforgesebla Antoni Grabowski, per jenaj versoj:

„La lingvo benata montriĝis al ni
Mirinda donaco ĉiela:
Per amo al hejmo, patrujo, naci'
Ni flamas en koro fidela;
Kaj same fidelaj al hejma altar'
Ni sentas nin filoj de l' tuta homar'.“

Zanoni.

Eksperimento pri tradukado.

Kelkaj el la rusaj legantoj ankoraŭ memoras eble la „Orientan Almanakon“, donitan de la redakcio de la ĵurnalo „La Ondo de Esperanto“ en 1913, kiel literaturo aldono. Mi citas ĉi tie kelkajn vortojn el la antaŭparolo, verkita de s-o B. Kotzlin:

... retradukante el Esperanto en la nacian lingvaron, oni tiamaniere propagandos efike nian lingvon, demonstrante ĝian praktikan utilon. Mi persone tion spertis, kiam en unu el la plej gravaj

Transgripante li aŭdis voĉojn venantajn el la Instituto, pli kaj pli laŭte ĉi tien sonorantajn. Nun li malsuprenkuris per ĉiuj fortoj la ŝoseon. Ĝi kondukis ĝis la arbaro, sed li ekpensis, ke irante sur ĝi, li povus esti vidata; pro tio li kuris tra la kampo, por mallongigi la vojon.

Rigardante returne li rimarkis, ke jam oni persekutas lin. Samtempe ĉe du elirejoj vidiĝis lumoj; kaj rapidaj paŝoj, akompanataj lin, ne lasis dubon pri la situacio. Malespero rapidigis lian kuradon, kaj senespere kaj ŝvitkovrite li atingis la randon de l' arbaro.

Tie li ekhaltis en arbitaĵo. La lumoj proklamigis kaj la sekaj branĉetoj, kovrantaj la arbaran teron krakis sub liaj paŝoj. La fuganto sin klinis kaj apenaŭ riskis spiri.

Kiam la persekutantoj preterpasis, li daŭrigis la kuregon al la flanko direkto. Li havis la impreson aŭdi de malantaŭe pluajn paŝojn kaj ne lasis al si ripozon.

La arbaro maldensigis denove, kaj laciginte li haltis ĉe la rando, kie sin etendis montetaj herbejoj. Klom ajn laca kaj malvarma li estis, lin tamen plenigis sento de paco kaj ĝojo; kaj nekontraŭstareble lin logis la muĝado de la mal-lumaj arbetoj, tremantaj en la malvarma vento.

Sed ne longe. Ĉar jam denove li aŭdis homajn voĉojn, alproksimigantajn el la mezo de l' arbaro, kaj rapide li estis turnonta sin al la herbejoj, kiam profunda nigra abismo ŝajne baris al li la vojon. Ĉar la arbaro ombrumis ĝin, la fuganto ne povis distingi kiam malfelice lin minacis; nur la nigra faŭko klare rimarkigis inter la grizo de la krepuska duonlumo.

Sed kio povus timigi lin? Li deziris nenion kaj timis nenion. La arbaro aŭdis lian doloron kaj kompatis lin. La vento g'aciligis lian senripozan koron kaj trankviligis ĝin. Nur mal-

La fuganto.

Skizo de Alfred Meyer-Kirstin.

En ĝardeno je la posta fronto de la frenezulejo vidiĝis ĉiutage la sama bildo, kiam la malsanuloj estis ellasataj, por ke ili dum duona horo spiru freŝan aeron. Ĉiuj, kiuj kapablis, sin movis. Tiu ĉi kun mallevita kapo, okupanta sin pri siaj ideoj, promenis de la domomuro ĝis la barilo kaj revenis; tiu rigardis supren, supozeble ekvidante fantomojn lin minacantajn kaj kriis al ili incitajn vortojn. Aliaj, kies spirito ne flom malklarigis, staris kune en grupoj kaj interparoladis. Sed sur benko apud la barilo sidis pala junulo, senmove, kvazaŭ maldorme eksonginte.

Ĝis nun oni preskaŭ neniam aŭdis lin diranta iun vorton; eĉ la kuracisto logis el li nur tre nesufiĉajn respondojn al siaj demandoj. En tiu tago, kiam li estis transportita ĉi tien, konfuza kaj delirita, kaj kiam oni enlitigis lin en la observa ĉambrego, li murmuris kelkfoje: „Mia vivo estas perdita. Sed, por ke mi tamen povu daŭrigi ĝin, mi perdis ankaŭ la prudenton.“

El lia interparolo kun la kuracisto rezultis, ke la malsanulo, studento, sekve de melankolia paroksismo sin malsuprenjetis ŝtuparon, kio kaŭzis al li gravan cerban skuigon. La motivo al tiu faro ŝajnis deveni el grava ama seniluziigo.

Kia ajn tio estis, la studento restadis meditema kaj evitis ateni pri la objektoj de sia ĉirkaŭaĵo. Li kvazaŭ senĉese rigardis malproksiman punkton kaj dume subite ekflagro de liaj nigraj okuloj ofte supozigis internan emocijon. Multfoje li vidis tra la fenestro tien, kie komencis sin etendi la malluma arbaro, kaj sekvis per la okuloj la migrantan nubaron, kvazaŭ envianta ĝin pro ĝia nebarita vojo, ĝia libera sfero; tiuokaze li ekspiris pli rapide kaj liaj manoj sin etendis al

la fenestro, kie duonrustiĝinta krado malpermesis la eligon.

Li ja estis kaptita. Nur lia animo povis sekvi la nubojn tie supre, bani sin en la orlumo de la ĉiela suno, kiu sorĉe vekis en li belajn, felicegajn rememorojn. Li vidis okulojn, kiuj lafoje ameme rigardis lin, manojn, kiuj lafoje lin karesis. Kaj poste li subite rekonsciiĝis kaj vidis, ke ĉio ĉirkaŭ li estas dezerta, ĉio en li rompita, kaj ke li estas kaptita.

Post iom da tempo oni permesis al li, ĉiutage tri kun aliaj malsanuloj sur la kampojn de la instituto kaj tie sub kontrolo dum kelke da horoj plenumi terkulturan laboron. Tion la malsanulo feris, kaj la freŝa bloveto de la unuaj printempaj ventoj iom vigligis lin, kvankam lia tuta agado okazis trankvile kaj silente kaj lia interno daŭre malkvietiĝis.

Ĉe unu flanko de la Instituto troviĝis izola konstruaĵo, la seruristejo. La vojo de la ekstere laborantaj malsanuloj preterkondukis ĝin, kiam ili estis gvidataj returne de la kampo en la instituton.

Unu tagon, kiam la seruristo momenton estis iranta en apudan ĉambroon kaj fenestro de la teretaĝo estis malfermita sekve de plivarmiganta vetero, subite malgrasa brako ŝoviĝis tra la krado, kaj tuj poste prenileto, kuŝinta sur la fenestra breto, estis malaperinta.

La inspektoro-varisto vokis la nomon de l' studento, demandis lin, kial li posirestas. Sed tuj ĉi senresponde aliĝis denove al la malgranda homgrupo kaj rigardis teren, kvazaŭ nenio okazis.

Estis nokto. La studento, kiu logis kune kun alia malsanulo en la sama ĉambro, en sia lito sin ĵetis maltrankvile tien kaj returne, ne povante ekdormi, dum lia ĉambra kunulo de longe estis ekdorminta. Nur la spiro de l' malsanulo, kaj

obtuza kriado, jen pli malproksima, jen pli proksima, venanta el aliaj konstruaĵoj, interrompis la silenton.

Tiuj ĉi sonoj trovis plifortigitan resonon en la bateganta koro de l' malsanulo.

La studento levigis. Li sin vestis per la pantalone, eliris el sub la kapkuseno objekton, kiun li kaŝis en sia poŝo, malfermis la pordon kaj eniris la koridoron.

Lumbrilo de proksime lin ektimigis. La varisto, deĵoranta dumnokte, staris antaŭ li. Kelkaj vortoj sufiĉis. La studento tuj poste troviĝis en ĉambreto, kies fenestro estis malfermita nur per malgranda kvadrato.

Daŭris ne longe, kaj la ŝraŭboj, fiksanaj la ĉefparton sur la krado, falis, kaj baldaŭ la vento enblovis tra granda, senbara aperturo montrante la vojon al la libereco.

La junulo ektemis pro tiu ĉi frosta blovado de la mara nokto. Momenton li hezitis. Eble ŝajnis al li danĝere, vestiĝi nur per ĉemizo kaj pantalone, sin elmeti al la nekompata furiozo de l' malvarmo.

Sed jen li aŭdis muĝadon de malsanuloj; la steloj brilegis desupre kaj li sentis sin forlogata. Kien? Ĉien, nur for de ĉi tie!

Li faris grandegan salteton, tiel ke doloris liaj plandoj kaj li preskaŭ falis genuen; li staris en la korto. Ĉio restis silenta. Unu momenton brilis lumo el fenestro de la koridoro. Ĉu oni aŭdis lin? La lumo remalaperis.

Transgripante la barilon, la fuginto kuris singardeme, kelkfoje turnante la kapon al la Instituto, rekte al la malalta flanko pordo de l' ĉirkaŭbaro. Tie estis la sola loko, kie forkuro facile estis efektiviĝebla, ĉar la ceteraj elirejoj estis gardataj per altaj ferpordegoj, krom tio kovritaj per pikilaj metalfadenoj.

gazetoj en Londono — „The Daily News“ (4/II, en la jaro 1905) — aperis anglia traduko de rakonto de M. Gorkij kun la Redakcia noto, ke la rakonto estas tradukita anglan el mia Esperanta traduko el la Julia n-o de „Lingvo Internacia“ en la jaro 1904. Nun la retradukoj plioftigas kaj ili estas des pli gravaj por nia propagando, se la originalo estas verkita en ne-eŭropa lingvo... Ni kredas, ke la esperanta traduko pli precize reproduktos la originalon ol la senperaj tradukoj el unu nacia lingvo en la alian. Estas kurioze, ke eĉ unu el la plej kompetentaj tradukistoj el la rusa lingvo germanen, s-o L., erare tradukis la frazon: „Al mi apartenas la venĝo kaj mi revenĝos“ per „Mia vico estas ludi kaj mi komencas per la a so“. La eklezie-slava vorto Az (=mi) estas tradukita per simile sonanta germana vorto Ass (=aso).“

Se la kompetenta tradukisto faris tian erarigon, kion devas ni atendi de la plejparto de la ordinara tradukistoj en tia, ekz., okazo, kiel franca esprimo „courir les dangers“ (Cornelle), kiun ĉiu ruse, mi eĉ kuraĝas diri, ĉiu nefranco komprenos „eviti la danĝerojn“, t. e. en la ĝuste kontraŭa senco. Kiel tradukos la nesperta tradukisto esprimojn tiajn, kiel germana „auf Ort und Stelle“, kiel latina „orare atque obsecrare“?

Certe, ke se oni tradukados ne rekte el unu lingvo en la alian, sed komence en Esperanton kaj nur tiam en la finan lingvon, oni ne perdos la ĝustan senco de ĉiuj idioj. Ekzistas la komuna opinio, ke ju pli oni tradukas kaj retradukas la samon, des pli ŝanĝiĝas la fundamenta teksto. Mia opinio estas, ke tiu aserto ne estas vera. Tion oni povas vidi el la eksperimento. Mia artikolo celas nur montri la detalojn de tiu nepre plenumenda eksperimento.

Mi proponas la jenan ŝemon:

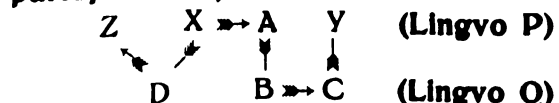
Oni elektas du lingvojn — la eliran kaj la helpan. Ni plue signos ilin per la literoj P kaj Q. Poste oni devas elekti sep partoprenantojn — unu P-lingvanon (signota per X), bone sciantan la lingvon, du P-lingvajn Esperantistojn, unu eminentan tradukiston el Q-P-en, aŭ perfekte sciantan la ambaŭ lingvojn; (ilin ni signos sinsekve per A, X kaj Z). Poste ni bezonos du Q-lingvajn Esperantistojn (B kaj C) kaj fine unu tradukiston el P-Q-en (signota D). X verkas tekston de beletristika rakonto (plej bone humoraja) kaj sendas ĝin al A. Tiu ĉi tradukas la tekston Esperanten (signote: tradukas tekston x kaj ricevas tekston a). Tekston a A sendas al B. B tradukas a Q-lingven kaj ricevas tekston b, kiun li sendas al C. Tiu ĉi tradukas b Esperanten kaj sendas sian tekston c al Y, kiu tradukas c P-en kaj ricevas tekston y.

Samtempe X sendas tekston x al D, kiu tradukas x Q-en kaj sian tradukon d sendas al Z. Tiu ĉi tradukas d P-en kaj ricevas la lastan tekston z.

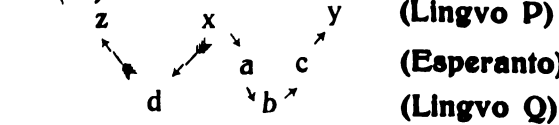
Tiam oni komparas la tekstojn x, y, z kaj konstatas, ĉu z, ĉu y estas pli proksima al x. Se y — la eksperimento sukcesas. Se z — oni nur mezuru la diferencon inter la ambaŭ alproksimiĝoj. Eĉ tiam la eksperimento havos grandegan lingvistikan intereson.

Por la pleja klareco mi donas tie ĉi du ŝemojn de la tuto:

I. Ŝemo montranta la sinsekvon de la partoprenantoj.

II. Ŝemo montranta la sinsekvon de la tekstoj.

Krom tiuj sep partoprenantoj ni bezonos ankoraŭ la gvidanton, kiu se eble devas esti nek P- nek Q-lingvano kaj tra kies manoj devas trapasi ĉiu teksto, antaŭ ol trafi la sekvantan partoprenanton.

Kiel lingvon P mi proponas la francan, konatan de tre multe da Esperantistoj; kiel lingvon Q — la germanan, ankaŭ tre disvastigitan kaj tre malsimilan al la franca lingvo.

Mi ne dubas, ke la proponata eksperimento interesos multe da Esperantistoj. Mi petas ĉiujn legantojn de kiu ajn lingvo komuniki al mi letere ilian deziron partopreni la eksperimenton kaj samtempe verbi neesperantistajn partoprenantojn X, D, Z. Se mi kolektos ĝustlingvajn kolektojn po sep partoprenantoj, mi povos organizi eĉ plurajn similajn eksperimentojn. La rezultoj estos publikigitaj en „Esperanto Triumfonta“.

Mia adreso estas: L. Kowarski, Stroma 5, Wilno, Polujo.

Leo Kovarskij.

Esperantista Rondo „Konkordo“ en Varsovio (Polujo).

Per Esperanto al Repaciĝo kaj Konkordo

Komuniko II.

1. La Varsovia Estraro petas ĉiujn siajn membrojn kaj filiojn en la pola provinco, kiel ankaŭ la adeptojn de l' „Interna Ideo“ en la tuta mondo renovigi la interrilatojn por esti en ĉiama kontakto. Specialan atenton ni petas de l' junulaj rondoj, grupoj ktp., ĉar post nelonge malfermiĝos Junula sekcio de „Konkordo“ (interna ideo).

2. Dum la XV-a internacia kongreso de Esperanto en Nürnberg en 1923, „Konkordo“ aranĝas fak-kunsidon de „Konkordo“ (interna ideo)-adeptoj kaj petas ĉiujn siajn membrojn kaj simpatiantojn je l' „Interna Ideo“ nepre aliĝi. Detalaj informoj estas riceveblaj ĉe l' ĉef-sekretario de „Konkordo“ (adreso sube).

3. Tro ofte fondiĝadas novaj societoj kaj novaj movadoj, kaj same ofte ili malaperadas. Kial? Ĉar antaŭ ol fondi societon aŭ krei movadon oni devus bone informiĝi, ĉu ne ekzistas jam analogia aŭ eĉ samcela movado.

En n-o 11 (novembro 1922) de l' ĝenerala Esperanto (pĝ. 194) s-o E. Vittecoq, redaktoro de Novaj Tempo, turnas sin al la tutmonda Esperantistaro kun alvoko unuigi ĉiujn sam- aŭ preskaŭ samcelajn grupojn (precipe traktantajn pri la interna ideo). La estraro de „Konkordo“ skribis al la redaktoro sian opinion, treege subtenantan tiun ĉi proponon. Efektive tro dispeciĝas niaj fakaj aŭ idealaj movadoj pro la tendencoj apartiĝi en siaj agoplanoj kaj gazetoj. Se ĉiuj samcelaj movadoj havus nur unu gazeton kaj se eventuale ĉiuj membroj (aŭ adeptoj) havus la devon abonadi ĝin, la utileco estus triobla: 1. la gazeto mem, prezentante konglomeraton de ĉiuj idealaj movadoj, disvastiĝas kaj, havante multe da abonantoj, estas vivipova; 2. la samideanaro ne devus ĉiam barakti kun la nesolvebla demando: kian gazeton aboni? 3. sufiĉe granda monŝparo (Esperantistoj ĝenerale ne estas riĉaj).

Ni alvokas tial al ĉiuj tutmondaj idealistoj, propagandantoj la „internan ideon“: Unuigi! En unuigo estas forto. Kaj tiun ni bezonas.

Por la Estraro
Edvardo Lonkopolanski
(Edvardo Wiesenfeld)
ĉefsekretario
Warszawa, Biala 3.

P. S. Ĉiu demando estu provizita per poŝtmarkoj por respondo.

Mallongaj Esp. Scilgoj.

Revizado

de la traduko de la Nova Testamento.

La komitato, kiu zorgas pri la eldonado de la Zamenhof'a traduko de la Malnova Testamento intencas presigi kun ĝi la Novan Testamenton iom revizitan por akordi ĝin kun rilataj partoj de la Malnova Testamento kaj korekti iujn erarojn. La komitato petas, ke interesatoj, kiuj deziras komenti pri neĝustaj, tuj skribu al s-o J. M. Warden, 31 St. Andrew Square, Edinburgh.

La VIII-a

Brazila Kongreso de Esperanto

okazos en Rio de Janeiro 9.—14. de marto 1923, kiel memorigo de la I-a Centjara Datreveno de l' Sendependeco de Brazilujo.

La Ministro de l' Publikaj Laboroj permesis, ke la Organiza Komitato, kies prezidanto estas d-ro Heitor Beltrão, ĝenerala sekretario de la Komerca Asocio de Rio de Janeiro, telegrafu senpage ĉien en Brazilujo. Oni esperas, ke tiu kongreso havos grandan sukceson.

Esperanto kaj la hungarlanda socialdemokrata kongreso (24.—28. dec. 1922).

Inter la proponoj en la nomo de hungara Esp. laboristaro K. Hámán faris tre sukcesan kaj efikan paroladon pri la bezono de internacia lingvo por la tutmonda proletariato. Entuziasma aplaŭdo estis la kongresa respondo kaj la propono:

„aranĝi Esperantajn kursojn en ĉiu faka kaj partia societo, akcepti la lingvon Esperanto por la fakaj kaj partiaj eksterlandaj korespondinterrilatoj oficiale, por ĉi tiujn efektiviĝi oni petu kaj uzu la helpon de la hungarlanda Esp. Lab. Societo“ oni akceptis kaj decidis ĝin aldoni por la novelektita partia gvidantaro, por decidi pri la detala solvo.

Internacia Esperanta

Ligo de Liberpensuloj kaj Monistoj.

La nove fondita unuigo havas jenajn celojn: kunigi la kernajn samideanojn, disvastigi Esp. interliberpensaj kaj monistaj rondoj, aranĝi fak-kunsidojn dum la diversaj naciaj kaj internaciaj Esp. kaj liberpensulaj kongresoj, eldoni gazeton. Rilate al politiko kaj nacieco la ligo estas neŭtrala. La kolizo 1923 ne estas fiksata; pago laŭpluĉe.

Hodiaŭ la ligo havas preskaŭ 70 membrojn el diversaj landoj. Ĝi estas membro de la „Internacia libera laborsocieto“ kaj aranĝas dum la venonta Esp. mondkongreso en Nürnberg fak-kunsidon de liberpensuloj. Inter la membroj troviĝas multe da eminentuloj de la Esp. kaj liberpensula movado. Informojn donas Kurt Hubricht, Leipzig-Neustadt, Mariannenstr. 30 III, Poŝtĉeka numero 43808.

La ekzamena komitato en Köln

de la Germana Esp. Instituto (Leipzig) aranĝos meze de februaro en Köln publikan ekzamenon. Samideanoj, kiuj, vizlonte aŭ travojaĝante Köln, deziras partopreni en ĉi tiu ekzameno, bonvolu turni sin al s-o Junker, Köln, Hohestrasse 26.

Estonujo.

En Tallinn oni starigis ĉe la loka societo »Espero« komence de oktobro de pasinta jaro specialan komisionon, kies tasko estas verki plenan Esperanta-estonian vortaron. La komisiono ekzistas el sekvantaj 8 personoj: prezidanto s-ino Helmi Dresen, vicprez. s-o H. Seppik, sek. s-ino E. Lübeck, helpsek. s-o P. Berg, kasisto s-o J. Vahikeri; s-oj A. Suija, R. Tük kaj J. Tünn. La komisiono kunvenadas dufoje en la semajno, marde kaj ĵaŭde, en la loĝejo de s-ino Dresen.

Kaj la lango diris: „Ne mortigu! Rigardu!“ Mi rigardis la malamikon kaj vidis: Jen, sur la tero antaŭ mi kuŝis mi mem, kun sanga nuko kontraŭ malvarma granlito.

Kun permeso de l' aŭtoro elestonigis
Henriko Seppik.

Paradizo.

Se en via brusto
Vivas koro bona —
Estu ĉiam justa,
Rekta kaj sindona,
Estu senenvia,
Estu oferema,
Al leĝaro Dia
Ĉiam obeema.

Eble, rekompencon
Vi ne havos tere,
Sed de vivo sencon
Vi divenos vere.
Pro ofend', pro krimo
Larm' vin ofte lavos,
Sed vi en animo
Paradizon havos.

M. Soloviev.

Riski, kaj poste persisti.

De André Lichtenberger.

„Tiu ĉi infano neniam lernos iradi!“ — Metinte por unu momento la kudrajon sur la genuojn, la tri aŭguroj — avino, panjo kaj onklino Jeanne — rigardas kun ĉagrena lipgrimaco tiun ĉi dikan malenerĝian sinjoretan Tok, pace sidantan sur la pargeto inter sia pluŝa elefanto kaj sia kartona kuniklo. Li respondas al ili per afabla rideto, kiu sulketiĝas lian pufvangan vizaĝon kaj malkovras liajn ok blankajn detentojn. Kaj ŝvingante venke en sia fermita pugno arlekenan kruron, li

Antaŭ nelonge oni fondis ĉe »Espero« volleyball'an kaj basketball'an trupojn, konsistantajn ekskluzive el junaj Esperantanoj. La 25. nov. la volleyball'a trupo konkuris kun la A-trupo de la plej fama estona sportsocieto »Sport« kaj venkis ĝin per 30 poentoj kontraŭ 18. La 2. dec. la sama trupo venkis ĉi tieajn rusajn skoltojn per 30 kontraŭ 1. La 9. dec. la basketball'a trupo ludis kun la Vestholm'a gimnazio kun rezultato 9:2 por »Espero«. La konkurso okazis en la gimnastikejo de Y. M. C. A., kiu estis plena de publiko.

En Tartu, Valk kaj Tallinn estas fonditaj novaj societoj.

En Pärnu gimnaziana unuigo »Pyee« aranĝis 4 kursojn de Esperanto kun multaj partoprenantoj. Instruas s-o Joh. Tünn el Tallinn.

H. Seppik.

Esperanto en la franca parlamento.

Dum la kunveno de la 6. decembro s-o Marc Sangnier, ĉefo de katolika-demokrata partio »La Juna Respubliko«, parolante pri la postlerneja instruado, diris, ke estas necese elerni eĉ la stenografion, daktilografion, eĉ ldon kaj Esperanton. La oficiala raporto notas post tiuj vortoj: „Diversaj movoj“ t. e. aprobo kaj samtempe malaprobo.

Svedujo.

En Fyrunga fondiĝis grupo.
En Grycksbo grupo fondiĝis. Kurso komenciĝis.

En Mockfjärd kurso de s-o Em. Söderlund por anoj de la loka loĝio de bontemplanoj. La loĝio disponigis senpage ejon en la bontemplana domo.

En Stockholm nova kurso de s-o Carl Ohlsson.

En Tralleborg nova kurso aranĝita de studrondo de bontemplanoj.

En Vinslöv fondiĝis nova grupo »Antaŭen«.

Hispanujo.

En Barcelona la societo »Nova Sento« komencis novajn kursojn sub gvido de s-oj Gil kaj Bolós. — La societo »Paco kaj Amo« malfermis du kursojn. Ĉiuvendrede okazas paroladoj en Esperanto pri ĉiuspecaj temoj. — La grupo »Barcelona Stelo« transloĝiĝis en la straton Baix de Sant Pere 8, kie kunvenas ĉiutage je 7. vespere samideanoj. Kurso gvidata de pastro Fidel Orobít.

En Terrassa la grupo »Lumon« aranĝis novajn kursojn por sinjoroj, fraŭlinoj kaj infanoj. Kurso ĉe la ĥora societo »La Lanterna«, ĉe la respublikana societo (Popoldomo), kaj ĉe la societo »Joventut Terrassenca«.

En Ripollet 5. nov. Esp. tago, konsistanta matene el solenaj Diservoj, posttagmeze el parolado de pastro Fidel Orobít pri lia vojaĝo al la XIV-a en Helsinko. Parolis ankaŭ reprezentantoj el Barcelona, Girona kaj Tarrasa. La ĥoro de la societo »Katolika Junularo« kantis elektitajn katalunajn kantojn kaj finis la feston per la solena kanto de la himno.

Aŭstrujo.

En Wien la Esperanto Kanto-societo »Zamenhof« sukcese propagandas Esperanton per la kanto. La 18. nov. ĝi aranĝis en la blindulhejmo Josefstadt koncertvesperon kun riĉa programo. Jam ĝi povis doni pli ol 600000 kronojn al la blindulhejmo. La adreso de la societo estas: s-ino Carla Staudner, Wien, Strozlgasse 40, Aŭstrujo. — Kurso de s-o Frey ĉe »Bundeslehranstalt für wirtschaftliche Frauenberufe« en la fako por »Koch- und Haushaltungsschullehrerinnen«, kiun partoprenas i. a. s-o Hofrat Hess kun edzino, la direktorino de ĉi tiu lernejo. S-o Frey preparas kurson ĉe la Vienaj skoltaj.

antaŭe lin atendis nova fatalo, ĉar liaj persekuintoj jam tre proksimiĝis.

Kaj li saltis malsupren.

Sonoris tintado, kiel pro maldika, rompiĝanta vitro... La frosta nokto de marto kovris ĉiujn akvariojn de tiu ĉi regiono per glacia tavolo... Poste laŭta muĝado, plaŭdado de la ekscititaj glaciaj ondoj al la bordo. La plaŭdado daŭris ankoraŭ kelkajn momentojn kaj ĉesis.

La fugo estis finita. La vento fajfis tra la branĉoj sian mallaŭtan, misteran kanton, la funebran kanton por la homo ĉi tie pereinta.

Ĉu li sopiris la vivon aŭ la morton?

La lageto, kvazaŭ granda, timiga okulo de l' nokto, gardis la sekretojn de sia viktimo.

Eble la fuginto trovis en ĝi rifuĝejon...

Tio estas vi mem!

Albert Kivikas.

La batalo okazis sur la verto de dezerta kaj malebena monto.

Ni atakegis la malamikon. Pafilojn en la manoj ni kuris kriegante en fajron. La bajonetoj tranĉis la aerkarbon kaj verŝis la ventsangon. La malamiko diskuris panike, ĉiu en apartan direkton. Ĉiu el ni elektis po unu kaj postkuris kiel ĉas-hundoj timiĝintajn cervojn. Ankaŭ mi kuris, kiel sangavida ŝakalo post la vivanta akiro.

La kriado kaj bruado de l' kamaradoj forsonis, pafoj aŭdiĝis el malproksima distanco. Sed sang-avido je l' forkuranta malamiko logis min eĉ pli malproksimen — ĝis kiam neniu sono plu sciligis al mi la estejon de l' kamaradoj. Mi estis blinda

kaj surda pro la sovaĝa ĝojo persekui la malamikon.

Subite mi ekrimarkis mian solecon, kaj haltis senkonsile. Mi aŭskultis. Pri la kamaradoj estis nenla vivsigno.

La malamiko rimarkis mian ŝanceliĝon, sin returnis kaj rapide ekproksimiĝis al mi, mortig-pensojn kontraŭ mia vivo en la animo. Mi estis perdinta la persekut-inicativon kaj miavice ekforkuris de li pro mortotimo.

Nun li sekvis min kiel ombro, proksimiĝis al mi kiel la neevitebla morihoro.

Mi trovis grandan monteton, surventriĝis malantaŭ ĝi kaj ekcelis. Trans la celrigardilon mi vidis, ke la malamiko kuŝas same post monteto kaj celas min. Mi pafis. Li pafis. La kugloj kunpuŝiĝis en la aero kaj falis inter ni teren, la pinto de la unu en tiu de la alia. Mi pafis plian fojon. Li kontraŭpafis. Ree la kugloj kunpuŝiĝis.

La pafiloj malpleniĝis Same la kartoĉuloj. Nun la malamiko levigis de post sia monteto kaj ekatakis min.

Alveninte al ĝusta distanco por balonetbato, lia piedo puŝiĝis je monteto kaj li falis sur la dorson antaŭ mi. La pafilo forflugis el lia mano, la nuko frapiĝis kontraŭ ŝtono. Li restis kuŝanta senkonscie, kaj estis senmova kiel malvivulo. Tiel mia malamiko estis sub mia potenco.

Levante la pafilon por bail lin, en mia koro ekvekiĝis la tuta kolero kontraŭ la malamiko:

Nun mi venĝos la sangon de l' kamaradoj, nun mi venĝos la sangon de la fratoj, la senhonorigon je la fratino kaj je la patrolando!

Jam la mortiga bato estis falonta, kiam la ŝtalbajoneto de l' pafilo ekpendis malstreĉe, kvazaŭ fluida hundlango dum varmega vetero.

Bulgarujo.

En Tirnovo la loka grupo „Lumo“ aranĝis tri novajn kursojn: unu por lernantoj (gvid. s-o Bačovarov), dua por lernantinoj (gvid. f-ino Sabeva), tria por geurbanoj (gvid. s-o Pomakov). — La X-a Bulgara Esp. kongreso okazos dum 1923 en tiu ĉi urbo kaj la grupo ĝin jam preparas vigle. La jara kunveno elektis novan grupan komitato. La adreso de la sekretario estas: s-o Georgi Dončev, Gurko 389, Tirnovo, Bulgarujo.

Esperanto ĉe la centjara Petöfi-festeno en Budapeŝto.

La centjaran datrevenon de la hungara poeto oni solene festas en la tuta mondo, ĉar li estas ĉie konata kiel unu el la plej grandaj lirikaj poetoj. En Budapeŝto okazis la 17. dec. dimanĉe internacia festo por memoro de Petöfi, aranĝita per la societo La Fontaine en la teatro Urania. La festoprogramo estis franca, sed en sep lingvoj sonoris la voĉo de Petöfi: angle, france, germane, itale, finne, Esperante kaj hungare. Esperante la aktoro Julio Baghy deklamis kun granda sukceso tradukon de Kalocsay: „La leono mallibera“. La publiko miris pri la belsoneco de Esperanto kaj estis kvazaŭ memkomprenebla afero, ke ankaŭ Esperanto partoprenas ĉe internacia festo literatura. — En la oficiala Petöfi-ekspozicio aranĝita en la Nacia muzeo inter la tradukoj de Petöfi-poemoj en 16 lingvoj estas ankaŭ Esperantlingvaj tradukoj, kiujn la ekspozicia katalogo aparte mencias. — D-ro Kolomano Kalocsay tradukis cent elektitajn poemojn de Aleksandro Petöfi kaj la populfablopoemoj „Johano, la Brava“. Estus interese scii, kiom da personoj volus havi tiun belan kaj valoran poemaron por povi informi eldonejojn kaj prepari la eldonon dum la centjara-festo de Petöfi.

Esperanto kaj la hungara gazetaro.

La 31. dec. noktmeze estis la centjara naskiĝtago de mond fama poeto Petöfi. La saman tagon multaj tagjurnaloj publikigis la interesan scigon, ke s-o Kalocsay pretigis eldonon de 100 Petöfi-poemoj kaj la popolepopeon „Johano, la Brava“ en Esperanto, kio estos unika en la mondlingva literaturo. La Pester Lloyd, Nép, Pesti Napló kaj Világ per aparta scigo mencias la aperon de la Kristnaska numero de Literatura Mondo.

Hungarujo.

En Budapeŝto la 15. dec. kunvenis membroj de la unua grupo en kafejo Kovács kaj per malgranda programo honoris la memoron de la Majstro. Ĉeestis gasto el Bukarest. — La 30. dec. la grupo ERA havis bon sukcesan familian festeton en la Socia Muzeo. Oni prezentis programon. S-o Baghy deklamis kaj ludis, s-o Sárosy kantis — S-o Baghy finis kurson tre sukcese kun pli ol dek parolantaj Esperantistoj.

En Szombathely la grupo aranĝas Esperantlingvan Petöfi-feston.

En Pécs okazis la V-a hungara landa kongreso verŝajne dum pentekosto de 1923.

Usono.

En New York la 20. dec. la Esperanto Harmonio Klubo malfermis sian novan hejmon ĉe 226 orienta 18a strato. Oni reorganizis la klubon kun ĉirkaŭ 80 membroj kaj elektis J. J. Sussmuth prezidanto, Benjamin Reich vicprezidanto, F-ino Dora Friedman sekretarino, kaj Samuel Lefkov kasisto. La centro estas ĉiam malfermita dum la vesperoj kaj la tutan tagon dimanĉe. Fremdlandaj samideanoj alvenontaj Novjorkon ĉiam estas bonvenaj. Ĉiun dimanĉon je la 3. horo posttagmeze iu sperta Esperantisto prelegas ian interesan temon en Esperanto aŭ la klubo partoprenas en ĝenerala debato. La celo estas pliperfektigi la Novjorkajn Esperantistojn en la praktika uzo de Esperanto. Ĉirkaŭ cent novaj studentoj studas Esperanton nun kaj novaj klasoj malfermiĝos dum januaro.

minon... Ĉu estas konvene lasi neuzita tian okazon? Se liaj okuloj deflankigis momenton de la trezoro, dum li sin jetus surmanen, eble ĝi estus perdita por ĉiam. Inter pasio kaj prudento, la batalo estas emociiga. La pasio venkas....

Tion vidante la aŭgurinoj ne povas tion kredi. Kiel nova Kristofa Kolumbo, sinjoreto Tok levis la ankron, kaj forlasinte la pacan ankrejon de la kanapo, plenele sin direktas al la seĝo. Momente perdita en la mezo de la paragoceano, li mem estas obligata de sia malfermo, ĉirnas ĉiufanken la okulojn ĉirkaŭajn kaj eligas angoran nazospliron. Jam, la avino forgesante siajn plendadojn, levigas por helpi lin. Panjo ŝin haltigas. Rekuraĝigate per la stimulo de la publiko, forprenate de la demono de l' aventuro, sinjoreto Tok denove prepariĝas, kaj balanciĝante, ŝanceliĝante daŭrigas sian marŝon. Du paŝojn antaŭ la celo, li ekglitas, kliniĝas terurege, rerekliĝas per superrega peno, kaj kun venka stertoro, falas triumfante sur la deziregatan kaptajon, dum ĉiuj akklamadas.

Tio estas grava dato. Pri tio mi estas konvinkita. Hodiaŭ per la sola potenco de sia geneco, sinjoreto Tok eltrovis la sekreton de la progreso, la unuan kondiĉon de ĉia civilizeco: unue riski kaj poste persisti.

El la franca lingvo tradukis
M. Tyken.

Aŭskultu!

Ukraina poezio. O. Olesj.

Aŭdu, aŭskultu la krion el fundo,
preĝon el koro sinceran...
vi, kiuj vivas en ĉiu abundo,
jenu peceton paneran!

Poŝtstampa invito por la XV-a!

Jus ni ricevas el Nürnberg leteron, kiu surprizas nin per poŝtstampa invito: „Vizitu la XV-an Universalan Kongreson de Esperanto, 2a—8a de Aŭgusto 1923 Nürnberg.“ Ĉi tiu propaganda teskto (kun germana traduko) estas stampita inter la poŝtaj stampiloj sur la poŝtmarkoj kaj certe estas taŭga propagandilo por nia XV-a.

Finnlanda Foiro

dissendis gratulkartojn, dezirante feliĉan novan jaron al la defendantoj de Esperanto, kune kun prospektoj en ses lingvoj (angla, franca, germana, Esperanta, sveda kaj finna).

Por „Esperanta Ligilo“

ni ricevis de Brazila Ligo Esperantista ĉekon je 20000 germ. mk. (Donaco n-o 238.) La donacintoj estas:

Brazila Ligo Esperantista	10 milrejs.
Brazila Klubo »Esperanto«	5 „
A. Couto Fernandes	2 „
D-ro Nuno Baena	2 „
E. Felix Tribouillet	2 „
H. Motta Mendes	2 „
Theodoro A. Doleys	5 „
Odillo Pinto	2 „
Entute	30 milrejsoj aŭ 20000 gmk.

Estonte oni bonvolu sendi mondonacojn ne per ĉeko aŭ monbiletoj en germana valuto, sed per monbiletoj en la originala valuto de la devenlando aŭ en la valuto de iu bonvaluta lando (dolaro, guldeno, svisaj frankoj, svedaj kronoj). Ni deziras transsendi la donacojn en la ricevita valuto aŭ, transkalkulinte ĝin, en sveda valuto al »Esperanta Ligilo«. Do, se vi volas, ke via donaco ne malgrandiĝu pro kurzo, bonvolu nur sendi originalajn monbiletojn en la valuto de via propra aŭ de iu bonvaluta lando.

Hispana-Pola-Esperanta Kolonio.

Tuj post nia lasta mondkongreso mi konatiĝis kun bonfara homo en senco de l' Esperantismo, kiu dediĉis la laboron de sia vivo al la homaranismo. La nomo de tiu ĉi ideala bonfaranto estas Jaime Tor Mercadal el Hispanujo. Estis la merito de la delegito de UEA en Zürich atentigi lin pri la Esperanto-movado, kaj ne sciante eĉ unu frazon de Esperanto, s-o Tor vojaĝis de Zürich al Helsinko por partopreni nian mondkongreson, studante survoje nian lingvon.

Dum la revojaĝo li restadis en Berlin kaj entuziasme rakontis al mi pri la bonegal impresoj kaj la harmonio dum la kongreso. „Kion mi povu fari por Esperanto?“ Ni pripensis. Ĉu subvencii la teoriant flankon en nia movado aŭ la praktikan? Ĉar mi tuj ekkonis lian senhalte laboreman intelekton, mi decidigis lin por la praktika ideo. Li bonakceptis. Per tio ekestis la projekto krei Hispanan-Polan-Esperantan Kolonion kun sidejo en Polujo.

Li vojaĝis Polujon kaj aĉetis por milonoj da markoj kampodomon; la komenco de la projekta ideo. Poste li vojaĝis Varsovon kaj ricevis rekomendleteron de ministerio. Li tuj returnis Hispanujon por varbi siajn amikojn kaj la bonvolon de la registaro por la homarana plano. Ĝoje li revenis Berlinon, atestante al mi, ke la afero grandstile sukcesas. En tiu ĉi kolonio ekstarigos kamparaj domoj, fabrikoj kaj ĉefe orfejo. Mi persone promesis al li mian tutan helpon en Esperanta rilato. Ĉar la ĉiutaga privata korespondado de tiu ĉi multokupata viro estas amasa, mi petas direkti leterojn pro tiu ĉi afero al mia persona adreso. Por la respondo oni aldonu du respond-kuponojn.

Joh. Schwaiger, Del. de UEA,
Berlin-Steglitz, Zimmermannstr. 6.

Teron plenkovras kadavroj jetataj,
tero bluiĝas rapide...
panon ni volas, panon malsataj,
kaj vian sangon avidi!

Ho! vi ne scias, ke seko alpaŝis,
kiel — vi aŭdis nenion?!
kien kor' via, oreloj sin kaŝis,
homan ne havas vi ion?

Tempo jam longa de tiam forpasas
kiam mortajo nin nutras,
ĉiun el ni jam espero forlasas
homoj vivante nun putras.

Helpu, ho helpu, ĉar ni ne plu povas,
ŝelon, argilon ni manĝis,
kanibalismo en homoj sin kovas,
homoj en bestojn sin ŝanĝis.

Kuŝas kadavroj sur kampoj amataj,
ho! ekadigi turmentoj...
helpu per pano al homoj malsataj
helpu vi homoj sen sentoj!!!

Tradukis J. Soltykyevič.

Literaturaj Manuskriptoj.

Al ĉiuj sendantoj de literaturaj manuskriptoj ni sciligas, ke ni neniam pli povas respondi, ĉu ni represos la verkaĵon aŭ ne. Pri tio decidus nur Zanon. Sendintoj do bonvolu daŭre atenti la jenan rubrikon, en kiu ni respondo al ĉiu ĉi post decido pri akcepto aŭ neakcepto. Kiam ni enprezas la akceptitan artikolon, tio dependas de aktualeco, disponebla spaco kaj aliaj cirkonstancoj.

Ricevitaj:

325. Rendevuo (J. Ev. Sch.). 326. Post dudek jaroj (J. Ev. Sch.). 327. El la vivo de Goethe (J. Sch.). La skribararo (J. Sch.). 329. Sur memoriga tabulo (J. Sch.). 330. Nokta kanto de l' migranto (Goethe). 331. Rememoro (Goethe). 332. Konsidero (Goethe). 333. La unua neĝo (Zenerström). 334. La fidelaj amikino kaj amiko (G. D.). 335. La almozperadiŝino de Lokarno (Kleist). 336. Estis tri gajaj junuloj (Preber). 337. Bona besto (Busch). 338. La antaŭlando de la bavara alpoj (Fr. S.). 339. Mahajma (H. B.). 340. La venganta kruco (A. Maderno).

Esperanto Gruparo Berlin.

Komence de novembro okazis tre bone vizitita propagand-Parolado de D-ro Burkhardt en Cäcilien-lernejo en Wilmersdorf, aranĝita de la tiea grupo. Kurso kun 45 partoprenantoj estis malfermata, kiun gvidas D-ro Burkhardt.

La 8. dec. s-o Hitrow, bulgara studento, parolis en la bulgara studenta unuigo „Rondina“ en Charlottenburg pri Esperanto. Ĉ. 200 bulgaraj gestudentoj aŭskultis kun granda intereso kaj anoncis sin kiel partoprenantojn de kurso, kiun gvidos s-o Hitrow. Kantado, deklamado kaj violonludado beligis la interesan vesperon, dum kiu la ĉeestantaj Esperantistaj gastoj sin kredis en eksterlando, nur interkompreniĝintaj per Esperanto.

La 15. dec. okazis la unua ekzameno pri kapableco en Berlin, aranĝita de la ekzamenkomisaro, aprobita de la Instituto, sub estrado de s-o teleg. direktoro Behrendt. El la 5 partoprenintoj 3 sukcese plenumis la taskojn.

La grupoj Wilmersdorf, Friedenau (Espero) kaj Steglitz (Zamenhof) fondis „Zweckverband“ por komuna propagandlaboro en la okcidenta parto de Berlin. Do la 16. dec. D-ro Burkhardt aranĝis fondiĝ-vesperon kun gajaj paroladetoj, muzikaj, teatraj ktp. La vigla prezidanto de la grupo Wilmersdorf dum tiu ĉi vespero sin prezentis al la multaj ĉeestintoj kiel kantisto, poeto, verkisto, komponisto, aktoro, liut-ludanto ktp. Speciale la ŝerc-dialogo, verkita de li en Esperanto „Li kaj ŝi“ multe plezurigis la gastojn.

Samtempe, okaze de la datreveno de la naskotago de nia Majstro, la berlina gruparo aranĝis modestan Zamenhof-vesperon. Bedaŭrinde s-o Direktoro Behrendt, kiu intencis paroli pri la krento de Esperanto, lastminute pro malsano estis malhelpata. Anstataŭe f-ino Nickel per kelkaj vortoj kaj deklamo de „La vojo“ memor-menciis la signifon de la 15. dec. por la tuta Esperantistaro.

H. N.

Rusujo.

En Dmitrovo (gub. Moskva), okazis Esp. festo. S-ino Elizarova faris skizon pri la vivo de nia Majstro kaj pri la interna ideo de Esperanto. Sekvis duhora interparolado, dum kiu s-ino Ŝidlovskaja sciligis kelkajn faktojn el la lasttempa Esp. movado kaj rakontis pri siaj Esp. spertoj kaj travivaĵoj. Oni rememoris kaj honoris per levigo la unuan Esp. propagandiston en Dmitrovo d-ron S. Kogan, fervoran subdelegiton de UEA mortintan dum la lasta militigo. Per kantado kaj dancado oni finis la vesperon.

Diversaĵoj.

Internacia Virina Konferenco por Paco kaj Libereco (7.—9. dec., Hago).

Kiel delegitino de la Haga grupo »Pine ĝi Venkos« mi vizitis supre nomitan Konferencon. Malgraŭ multaj klopodoj en tiu direkto, la komitato, kiu pleigrandparte estis favora al Esperanto, ne konsentis paroli pri nia lingvo, ĉar en tri tagoj oni devis finlabori grandan taskon. La celo de la konferenco estis instigi al internacia senarmigo kaj al konstruado de nova paco. La plej multaj opinis, ke la nunaj pac-traktatoj estas nur milit-traktatoj, kaj estas neeble ŝanĝi tiujn.

Nur nova paca bazo devas esti trovata. Plie ili insistis pri vera Ligo de Nacioj.

Por propagandi nian lingvon kelkaj anoj de nia grupo disdonis seplingvajn flugfoliojn pri la utilo de Esperanto. Mi mem estis post komuna lunĉo prezentata de konata batalantino por la virinoj, s-ino Mulder van der Graaf, nun ankaŭ fervora Esperantistino, al la ĉefaj eksterlandaj delegitinoj kaj evidentiĝis, ke ĉiuj senescepte multe ŝatas Esperanton kaj komprenas ĝian neces-

Listo de la donacintoj por la XV-a.

Blindula Kaso.

D-ro Carnap, s-o, Buchenbach	gmk.	100.—
Schieber, s-o, München	gmk.	100.—
Tuschinski, f-ino, Danzig	gmk.	100.—
Hanuschke, s-o, Breslau	gmk.	80.—
Kobylinski, s-o, Katowice	gmk.	500.—
Wiesenfeld, s-o, Warazawa	gmk.	500.—
Weinberg, s-ino, Kraków	gmk.	500.—
Pfanner, s-o, Hannover	gmk.	50.—
Alband, s-o, Düsseldorf	gmk.	100.—
Atanasov, s-o, Halle a. S.	gmk.	50.—
Weipper, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	20.—
Walther, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	20.—
Zimmermann, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	50.—
Hechenberger, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	20.—
Müller, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	20.—
Kibinger, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	20.—
Prihoda, f-ino, Königshof	gmk.	10.—
Brockmann, s-o, Uerdingen a. Rh.	gmk.	50.—
Kochmann, s-o, Wien	gmk.	100.—
Courinat, s-o, Clermont	gmk.	200.—
Kriss, s-o, Kraków	gmk.	100.—
Barth & Reimer, s-oj, Rabenstein	gmk.	100.—
Hirsch, f-ino, Burgfarrnbach	gmk.	100.—
Hönigsberger, s-o, Nürnberg	gmk.	500.—
D-ro Ledermann, s-o, Nürnberg	gmk.	100.—
D-ro Orthal, s-o, Nürnberg	gmk.	100.—
Dorfner, s-o, Mühlendorf a. Inn	gmk.	100.—
D-ro Theilhaber, s-o, München	gmk.	25.—
Theilhaber, s-ino, München	gmk.	25.—
Muscat, s-o, Nürnberg	gmk.	800.—
Obermaier, s-o, Grönsdorf	gmk.	25.—
Rosenthal, s-o, Nürnberg	gmk.	300.—
Reiner, s-o, Nürnberg	gmk.	100.—
Holmes, s-o, Shipley	ah.	5.—
Patzschke, s-o, Fuerth i. B.	gmk.	50.—
Brunet, s-o, Bordeaux	fr. fr.	10.—
D-ro Seeberger, s-o, Bayreuth	gmk.	100.—
Barkhausen, s-o, Bremen	gmk.	25.—
Keller, s-o, Bremen	gmk.	25.—
Christlein, s-o, Nürnberg	gmk.	1000.—
Roboz, s-o, Budapest	gmk.	50.—

econ. Ankaŭ ĉeestis kelkaj internaciaj samideanoj, inter kiuj la fama pacifisto Prelato Giesswein.

Kvankam ĉi tiu diris kelkajn frazojn en Esperanto antaŭ la publiko, li ne sufiĉe akcentis la vorton »Esperanto«, tiel ke la gazetaj raportistoj eĉ ne komprenis, ke li parolis Esperanton. Bedaŭrinde la gazetoj ne raportis ion pri Esperanto.

Mi forte bedaŭras, ke la venintaj fremdaj Esperantistoj ne antaŭe anoncis sin al nia grupo aŭ UEA-delegito. En tiu okazo ni estus povintaj aranĝi apartan Esperantan kunvenon, kaj ni estus havintaj efikan propagandon.

Julia Isbrilker, Hago.

Arkitektura konkurso.

La estraro de la regna teknika lernejo en Tallinn diskonigis antaŭ kelkaj tagoj internacian konkurson pri arkitekturaj planoj por nova teknika lernejo konstruota en proksima tempo. La limtago por prezento de la planoj al la juĝontaro estas la 15. aprilo 1923. La premioj estas valoraj je 200000 estonaj markoj la unua; je 150000 estm. la dua; 100000 estm. la tria; krome la estraro rajtas akiri ankoraŭ kvar pluajn planarojn po 75000 estm.

Kiel videble el la kondiĉaro detala, la lekciaj salonoj estu amfiteatraj, 1 por 150 aŭsk., 4 por po 100 personoj, 4 por po 60 p., 8 por po 40 p., 4 por po 24 p. El la 4 grandaj salonoj estas destinitaj unu por kemia kaj alia por fizika aŭditorio. — Aparte de la teknika lernejo estas planita konstruaĵo por elementa proteknika lernejo (10 klasejoj) por po 40 lernantoj, instruista ĉambro, 2 desegnejoj ktp.).

Ĉiuj interesitoj petu pluajn informojn de la sekretario de la teknika lernejo: „Tallinna Teknikum, Pikk t. 20, Tallinn, Estonujo“, citante „Esp. Triumf.“. La juĝontaro estas: prof. O. Targanne, prof. E. Laube, prof. A. Poleščuk, inĝenieroj G. Hellat, F. Peterson kaj H. Reier.

Gazetaro.

L'Indépendant, Perpignan, 14., 21. dec., kun artikoloj pri Esperanto.

Le Thérapeute Moderne, Paris, nov., kun artikolo „Esperanto kaj Kuracistoj“ en franca kaj Esp. lingvoj.

L'Action Française, Paris, 2. dec., kun artikolo Esp.

L'Index des Industries du Cuir, Paris, nov., dec., kun artikoloj en Esperanto.

No More War, Leicester, dec., kun Esp. art.

Il Gazzettino Illustrato, Venezia, 10. dec., art. pri la geozinglito pereseranta de geozinglito E. Yelland, London.

De Avonpoort, s-Gravenhage, 14. dec., mencias Esp.

Latvijas Sargs, Svehideen, 10., 17. dec., kun Esp. anguloj

Latvia, Svehideen, 24. dec., kun Esp. artikolo.

Naš Glas, Zagreb, 5. dec., kun longa artikolo pri Nepo.

Jutarnji List, Zagreb, 24. dec., kun longa artikolo de D-ro Maruzzi pri „Esp en la jaro 1922“.

Dziennik Białostocki, Białystok, 1. dec., kun noto pri la Białystok-a numero de ET.

Dziennik Bydgoski, Bydgoszcz, 5., 7. dec., kun multaj Esp. artikoloj.

Kelci Ujász, Ciuĵ, 28. 10., enhavas recenzon pri n-o 1 de „Literatura Mondo“.

Dél Hírlap, Deb., 24. 10., poresp. art.

Pester Lloyd, Budapest, 5. dec., publikigas la scigon de ET pri Esp. parolado per radiofono en New York.

Pesti Napló, Budapest, 12. dec., raportas pri la Zamenhof-festeto de la unua grupo en Budapest.

Világ, Budapest, 12. dec., raportis pri ldo-kurso kaj apero de ldogazeto en Budapest.

Volkzeitung, Bydgoszcz, 12. dec., kun Esp. angulo.

Leterkesto de ET.

B. B. en Jĉin kaj aliaj. — Ni neniam povas respondi, ĉu ni akceptos artikolon ne legita ĝin.

J. Spr. en Karmarno. — Se vi tiam sendis 30 kr., ni estus ricevitaj 8260 Mk. Do, kial vi ne sendis kronojn.

I. Kr. en Dresden. — N-o 110 estas elĉerpita. Tuj post apero ni jam sendis al vi kelkajn. N-o 117 estas 4-paĝa.

E. Z. en Wien. — Via abono daŭras ĝis 302. Tiel frue renovigante vian abonon, vi agis prudente, ĉar la prezoj kreasas.

Szasz, s-o, Budapest	gmk.	50.—
Helmlüller, s-o, Bremen	gmk.	10.—
Mammen, s-ino, Grenaa	d. Kr.	2.—
Hell, s-o, Eger	ĉ. Kr.	10.—
Deiater, s-o, Wien	ah. Kr.	2500.—
Them, f-ino, Wien	gmk.	2500.—
Braun, s-o, Wien	gmk.	1250.—
Heineck, f-ino, Dresden	gmk.	100.—
Scholz, s-o, Haindorf	ĉ. Kr.	10.—
Rudnicki, s-o, Trzebinia	gmk.	100.—
Halmel, s-o, Leipzig	gmk.	100.—
Bartel, s-o, Graz	ah. Kr.	2000.—
Schünemann, s-o, Harburg	gmk.	50.—
Pfohl, s-o, Hamburg	gmk.	150.—
Raveatin, s-o s-Gravenhage	ah.	250
Schneidmüller, s-o, Quedlinburg	gmk.	100.—
Isel, s-o, Wiesbaden	gmk.	20.—
Benisch, s-o, Ostrau	ĉ. Kr.	8.—
Brukar, s-o, Miedzyrzec	gmk.	300.—
Tannenbaum, s-o, Wien	gmk.	200.—
Müller, s-o, Dölschen	gmk.	50.—
Hebing, s-o, Köln	gmk.	200.—
Reuss, s-o, Easen	gmk.	100.—
Sperling, f-ino, Leipzig	gmk.	100.—
Huber, s-o, Salzburg	gmk.	100.—
Stephan, s-o, Neustadt O-S.	gmk.	100.—
Grube, s-o, Harburg a. E.	gmk.	200.—
Hochsteiner M., f-ino, Stuttgart	gmk.	300.—
Hochsteiner F., f-ino, Stuttgart	gmk.	300.—
Brändel, s-ino, Dresden	gmk.	20.—
Büttner, s-o, Meissen	gmk.	100.—
Marx, f-ino, Dresden	gmk.	100.—
Gawantka, s-o, Hamburg	gmk.	100.—
Koopman, s-o, Haag	ah.	1.—
Reinhard, s-o, Lübeck	gmk.	50.—
Brieger, s-o, Breslau	gmk.	50.—
Ehm, s-o, Zittau	gmk.	100.—
Weiterstein, s-o, Welper	gmk.	100.—
Gottschling, s-o, Hattingen	gmk.	100.—
Mollenhauer, s-o, Easen	gmk.	50.—
Frymer, f-inoj, Lödz	gmk.	1000.—
Kruit, s-o, Aachen	gmk.	50.—
Pridat, s-o, Potsdam	gmk.	100.—
Albersheim, f-ino, Wiesbaden	gmk.	300.—
Schönrich, s-o, Wiesbaden	gmk.	50.—
Schubert, s-o, Aachen	gmk.	100.—
Nagel, s-o, Eisenach	gmk.	50.—
Welner, s-o, Eisenach	gmk.	50.—

VI ABONOS LA
LITERATURAN MONDON,
SE VI VIDOS PROVEKZEMPLERON DE ĜIA
ARTA, ILUSTRITA, INTERNACIAJ UNU-
MERO RICHENHAVA SV. FR. I. — AU EGALVA-
LORO. — ELDONEJO: BUDAPEST, VI, ANDRAS-
SIUT 81. HUNGARLANDO. — PER KOLEKTO DE
DU BONVALUTAJ ABONANTOJ VI RICE-
VAS LM POR DUONJARO SENPAGE.
MENDEBLA ANKAU PO
NUMEROJ

Oni postulu la
Victorian Export-
preziston

en germana-hispana
au germana-angla
lingvoj.

**TAGLIBRO
DE VILAGPEDELO**

Interesa romansmila rakonto de la dana
verkisto Blicher, tradukita de s-o Bult-
huis, L.K.-ano. Rekomendita de Esper-
antista Literatura Asocio.

Prezo (inkluzive sendkostoj)
por malbonvalutuloj 480.— gmk.
por mezbonvalutuloj 780.— gmk.
por bonvalutuloj 960.— gmk.

Butin & Jung, Godesberg (Germ.)
Esperanto-Eldonejo Bahnhofstr. 30
Postofice konto Köln 92036.

Abonejoj de ET
en la landoj

Aŭstra: Ferd. P. Huber, Mönchsberg 5, Salzburg; por Wien: „La Esperantisto“ (d-ro B. Pfeifer), Währing 111, Postamt 54.
Belga: Frans Schoofs, 45, Kl. Beersstraat, Antwerpen. Postofice konto n-o 98490.
Brazilo: Brazila Ligo Esperantista, Praça 18 de novembro, Rio de Janeiro.
Bulgara: Georgi I. Gaševski, Bul. Marie Luiza 46, Sofio.
Ĉeĥoslovaka: Otto Šklienka, Hradec Králové, Oito Lumpe, Trautenau.
Estonia: Est. Esp. Unuiĝo, postkasto 6, Tallinn.
Finlanda: O. V. Mäkelä, Kasarminkatu 2, Helsinki.
Franca: Esp. Centra Libroj, rue de Clugny, Paris 9.
Hispana: Konrado Doménech, Caldes de Malavella, prov. Girona, Vichy
Catalan.
Hungara: Páló Balkányi, Hajos-utca 18-II-2, Budapest VI.
Itala: Itala Esperantista Federacio, Casella Postale 26, Verona.
Japana: Morizo Ga, 16-V, Kitamachi, Aojama, Tokio.
Jugoslava: D-ro Dušan Maruzzi, Zagreb, Jezuitska ul., br. 1.
Litva: Talvaldo Indra, Riga, Pasa kalns 478.
Litova: Páló v. Medem, Smellu g-vė 12, Kaunas (Kovno).
Nederlanda: J. Ravestein Jr., v. Aerssenstraat 200, 's-Gravenhage. (Post-
ofice konto Haag n-o 2878).
Pola: Adolfo Oberholman, Krak.-Przedm. 10, Warszawa. (P.K.O. n-o 8128).
Pola Esp. Servo (Fr. Prengel), Kordeckiego 1a, Bydgoszcz-
Bromberg.
Rumana: Esp.-Centro Rumana, Bucuresti, Alea Suintz, 19.
Rusa: Mikaelo Valentinov, sekretario de Centra Komitato de S. E. U.,
Moskvo, postkasto n-o 680.
Sveda: Förlagsföreningen Esperanto, u. p. a., Stockholm 1.
Svisa: Esp. Libroj „Verde Stelo“, Rosenheimstr. 5, St. Gallen-Quai.
U. S. A.: The Esperanto Service Corporation, Box 32, Weehawken, N. J.

Mi vokas vin per la fajfsignalo
Vivu Esperanto
Marŝo Esperantista de A. Menzel.

Eldonoj: Por fortepiano gmk. 50.—, violono kaj fortepiano
gmk. 75.—, cello gmk. 40.—, malgranda orkestro gmk. 120.—,
granda orkestro 240.—. Por la bonvaluta eksterlando du-
obla prezo. Sendkostoj 10%o. Menu de:

G. Menzel, Leipzig-Gohlis, Menckestraße 14, Germ.

ESPERANTISTA CENTRA LIBREJO,
51, rue de Clugny, Paris.

Eldonejo de la
Verkoj de D-ro L. L. Zamenhof
kiujn ĉiu Esperantisto devas legi.

Ĉefaj verkoj aĉeteblaj:

Fundamenta Krestomatio, eniencanta „Ekzercaro“-n
(el la „Fundamento de Esperanto“), „Fabloj kaj Ra-
kontoj“-n, „Artikoloj pri Esperanto“-n, „Poezioj“-n.
Unu dika libro 460-paĝa. Franc. Frankoj 8.—
Georgo Dandin, komedio en tri aktoj de Molière.
Unu libro grandformata 2.—
Hamleto, tragedio en kvin aktoj de Shakespeare.
Unu libro mezformata 3.—
Ifigenio en Taŭrido, dramo en kvin aktoj de Goethe.
Unu libro grandformata 6.—
Proverbaro Esperanta, laŭ la verko „Frazologio
rusa-pola-franca-germana“ de M. F. Zamenhof (1282
proverboj). Unu libro grandformata 3.—
La Rabistoj, dramo en kvin aktoj de Schiller. Unu
libro grandformata 4.—
La Revizoro, komedio en kvin aktoj de N.V. Gogol.
Unu libro grandformata 4.—

Verkoj baldaŭ aperontaj aŭ reaperontaj:
Fabloj de Andersen. Plena kolekto. Unua libro grand-
formata —
Marta, rakonto de Eliza Orzeszko. Unu libro grand-
formata —
La Rabeno de Bahara, romano de H. Heine. La
Gimnaziano, monologo de Salom Alajhem. Unu
libro grandformata —
Lingvaj Respondoj aperintaj en „La Revuo“. Unu
libro grandformata —

Oni aldonu al la prezoj, plie por la sendkostoj: 15%o +
0,25 fr. en Francujo; 20%o + 0,75 fr. en aliaj landoj

Georg F. Klefe
Ekspedojn al ĉiuj terpartoj
Lübeck (Germ.)
Ekspert-Agentejo — Informejo. — Establ. 1901.

LA HUNGARAJ BRODAĴOJ
malkarigiĝis!

Tuko jam de sv. fr. 6.— ĝis 10.—
Kusentuko 9.— 16.—
Tablokovrileto 14.— 30.—
Leda blanka virinmonujo sv. fr. 9.—
Mansaketo brodiita 5.—

Registriro, asekurita sendo
enkalkulita. — Mendojn
ankaŭ po peco peras (kon-
traŭ monsendo antaŭe)

P. Balkányi, Budapest, IV., Hajos u. 15, Hungarl.
Novjara okazo! Menu baldaŭ!

LA TRIUMFO DE ESPERANTO

Gramatika Praktiko
Flandra kaj franca, de L. Varendonck

Prezo: 5.15 fr. enlande
5.50 fr. eksterlande
Rabato de granda mendo.

Eldonis:
„La Tagiĝo“, Posthornstr. 14, Ledeborg (Belg.)

NERLANDANDA ANONIMA SOCIETO
LUKSA-PANO FABRIKOJ
ANTAŬE HENRIJ CARELS.

50 BUTIKOJ: DEN HAAG HAARLEM AMSTER- DAM.	LUNĈEJO CARELS (ĈEFO: H. A. SCHAR- WÄCHTER.)	DEN HAAG, 65 WEIMAR- STRAAT. ONI PARO- LAS ESPER- ANTON.
---	--	---

Dr. Vogt'sche Bank, Stuttgart, Germ.

Wallruthbau Komandit-Societo Friedrichstr. 13
Telefona: N-oj 11488 kaj 11469. — Telegr.-Adreso: Bankvogt

Aĉeto kaj vendo de valorpaperoj.
Procentado de kontantaj deponoj.
Aĉeto kaj vendo de fremdaj valutoj.
Perado de ĉiuspecaj negocoj.

Granda novaĵo!

Elektra suno!
Plej oportuna varmig-
forno, pura, agrabla,
ĉiam pretaj!

Vendado per Esperanto Komercista Grupo,
Dresden-N., Hauptstrasse 38.

„Speton“-gard-rimedo,
grava por virinoj! Tavol-
etaro Mk. 100 + sendkostoj.

Kongresanoj por la XV-a.

375. Aeltermann Maria, s-ino, Danzig.
376. Reuss Hans, Essen.
377. Sperling Hilde, f-ino, Leipzig.
378. von Frencell Karl, Dresden.
379. Huber Ferdinand, Salzburg.
380. Grössinger Richard, Salzburg.
381. Stephan Fritz, Neustadt/o. S.
382. D-ro Carnap Rudolf, Buchenbach.
383. Bartholomeu Irances M., f-ino, Letchwor-h.
384. Schieber Alois, München.
385. Tuschinski Klara, f-ino, Danzig.
386. May Johannes, Illingen.
387. May Maria, s-ino, Illingen.
388. May Hans, Illingen.
389. Conrad Max, Reumtengrün i. Vogli.
390. Schneider Lucie, f-ino, Auerbach i. Vogli.
391. Gerisch Horst, Auerbach i. Vogli.
392. Kirbach Gerhard, Auerbach i. Vogli.
393. Klemm Martin, Falkenstein i. Vogli.
394. Pflütze R., Falkenstein i. Vogli.
395. Petzold Hedwig, f-ino, Falkenstein i. Vogli.
396. Pfennig Elvira, f-ino, Falkenstein i. Vogli.
397. Strobel M., f-ino, Falkenstein i. Vogli.
398. Pflütze Frieda, f-ino, Falkenstein i. Vogli.
399. Holzmüller H., Falkenstein i. Vogli.
400. Scheithauer Hans, Falkenstein i. Vogli.
401. Reuter Johanna, s-ino, Falkenstein i. Vogli.
402. Auerswald Fritz, Auerbach i. V.
403. Richter Curt, Auerbach i. V.
404. Göhring Arno, Auerbach i. V.
405. Friedrich Johannes, Rodewisch i. V.
406. Petermann Lina, f-ino, Rodewisch i. V.
407. Petermann Milda, f-ino, Rodewisch i. V.
408. Gross Antonie, f-ino, Rodewisch i. V.
409. Tränkner Susanne, f-ino, Rodewisch i. V.
410. Ebert Kurt, Lengenfeld i. V.
411. Grosser Rudolf, Magdeburg.
412. Müller Heinrich, Magdeburg.
413. Hanuschke Alfred, Breslau.
414. Kobyliński Aleksandro, Krowice.
415. Rcher Meta, s-ino, Auerbach i. V.
416. Krumbholz Otto, Rodewisch i. V.
417. Erseleben Karl, Auerbach i. V.
418. Näzold Kurt, Rodewisch i. V.
419. Dunger Magda, f-ino, Rodewisch i. V.
420. Urban Max, Frankfurt a. M. (Daŭrigota.)

Kiune jam aliĝis, aliĝu tuj!

Danuta Czarlinska en Inowroclaw, Dworcowa 45 (Polujo), deziras korespondi per poŝtkartoj ilust. kaj leteroj kun ĉiuj landoj. Interŝanĝis poŝtkartojn kaj papermonon.

O. Knappe, Wittenberger, Rebz. Potadam, Pultitzstr. 9 korespondas per ilustr. poŝtkartoj, leteroj, interŝanĝas poŝtkartojn kaj papermonon kun ĉiuj landoj.

Filatelistoj! Pm. de Meza Litovujo vendas (ankaŭ interŝanĝas) kontraŭ valoraj: Henriko Horničius, Wilno, str. Anny 7. Por 3 av. fr. sendas 50 diversajn poŝtkartojn de M. L. por 7 av. fr. aŭ egalvaloro kompletan serion de 86 diversaj poŝtkartoj.

S-o Jos. Kraft, en Kladno 1601 (Ĉeĥoslovakujo) deziras ŝanĝi poŝtkartojn kontraŭ iliaj de Ĉeĥoslovakujo.

Anglaj partoprenintoj de la XV-a! Juna germano deziras seriozan interkorespondadon kun junaj fratinoj anglaj, kiuj partoprenas certe la XV-an. Skribu al: Philipp Hahn, e-s-ino Höller, Götzenkirchen-Horrem, bei Köln a. Rh.

August Kass, Litva tee 36/12 en Tartu (Estonujo) deziras korespondi letere kaj poŝtkarte kun inteligentaj homoj (precipe fraŭlinoj) ĉiulandaj pri diversaj temoj: universalismo-homo, universo, nacio, socio; sekas problemoj: unika impasto de Henry George; naciaj mitoj kaj moroj; naturo, nudkulturo, vojaĝado (vagado); aktuala Rusujo; kaj pri aliaj seriozaj kaj frivolaĵoj temoj kun homoj junanimaj. Kun atbilitigataj korespondantoj ŝanĝas foto-grafitaĵojn. Probalaj kolektistoj kaj ŝanĝistoj ne malfrankvuligaj.

G. van Acker, Bergendries 106, Lokeren (Belgujo), deziras korespondi il. pk. kaj letere kun ĝesamideanoj de la tuta mondo. Interŝanĝas foto-grafitaĵojn.

S-o Johano Nyerges (24 jara fratulo) Budapest, Nador u. 27 (Hungarujo) deziras korespondi kun ĉarmaj fratinoj el Holando, Danlando, Franclando.

Filatelistoj! Kiu sendas al mi, Jozefo Lantos, en Kaposvár, Erzebetstr. 4 (Hungarujo) 3 Kr. ĉ. aŭ 1 frankon (lu ajn), ricevas de mi 50 belegajn sendifektajn hungarajn poŝtkartojn.

S-o V. Purkert, interŝanĝas poŝtkartojn kun ĉiuj landoj, 50-100 (Ne Germ.), s-o Bruno Gähler, antaŭe en Trautenau sciigas sian novan adrecon. Ambaŭ: en Reichenberg, St. Geyerbeschule W. 1. (Ĉeĥoslovakujo).

Francaj poŝtkartoj, 1850—1922, ankaŭ sigelmorkoj dezirataj. Sendos koloniajn poŝtkartojn, poŝtkartojn aŭ aĉetas. K. R. Sturmer, 40, Giebe Place, London, S. W. 45. (Anglujo).

S-o Alf. Sover, Nömmen, Estonio, deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilust. de ĉirkaŭaj, naciajn ĵurnalojn, moneretojn kaj.

Spiry Elek, universitatano en Budapest VIII, Jozef körút 66, IV. e. 5 deziras interŝanĝi ilust. poŝtkartojn (bfl.) poŝtkartojn (laŭ katalogo) kaj monerojn kaj. Deziras korespondi kun ĉiulandanoj, precipe universitatanoj pri studentaj vivo kaj aferoj.

F-ino Erna Schindler, liceano, 17-jara en Oels (Schlesien, Germanujo) Blichersir. 3/1 deziras interŝanĝi ilust. poŝtkartojn, poŝtkartojn kaj monerojn kun ĉiuj landoj. Alois Dörner, komercisto, Trautenau, Kirchenlaube 82, Bohemlando, deziras interŝanĝi kun ĝesamideanoj en la tuta mondo ilust. poŝtkartojn (bfl.), papermonon kaj poŝtkartojn.

Filatelistoj atentul! Mi deziras interŝanĝi poŝtkartojn el ĉiuj landoj. Ĉiuj filatelistoj turnu sin koncerne interŝanĝadon al s-ino Stefi Štátná, Turnov 36, Ĉeĥoslovakujo.

Anoncetoj.

Familiaj anoncetoj senpage. Aliaj anoncetoj (nur akceptataj por minimume du sinekvaj enpresoj) kostas po du enpresoj kaj po 30 vortoj (krom unu adreso) 0.30 dol., 0.40 jeno, 0.50 rub., 1.00 kr., 1.50 fr., 1.50 sv. fr., 1 pes., 1 lit., 2 franc., 40 belg. fr., 2 esk., 3 lit., 4 lit., 10 din., 18 lei, 18 lei, 500 gmk., 200 hung. kr., 1000 pmk., 2000 adim. kr. Ĉiu povas pagi per lu ajn el la nomitaj valutoj, sed la aktuala kurzo de sia propra valuto, aŭ 5 stamp. resp. kup. Anoncetoj, kies valuto ne estas nomita, povas pagi egalvaloro de 2 franc. fr. Ĉe rektaj abonantoj ni deprenas la pagon por anoncetoj laŭdeziro de la abonanto, de aliaj ni enpresas anoncetojn nur post antaŭpago. Anoncetoj devas alveni 10 tagojn antaŭ publikigo.

FIANĈIĜO. F-ino Manjo Spitzer el Waldenburg-Altwasser kaj s-o Fritz Kinner el Salzbrunn-Hartau (Germ.) ĝeflanĉiĝis.

EDZIĜO. F-ino Stanislawa Lisnerówna kaj s-o Włodzimierz Pfeiffer geedziĝis 27. dec. en Łódź.

EDZIĜO. Gesinloroj Mizzi Kromer kaj Jos. Kunert UEA-del, geedziĝis en Troppau (Ĉeĥos.) 26. nov. 22.

MORTO. En Barnaulo (Siberio) mortis fervora Esperantisto s-o Rozanov.

LA 28. de JANUARO 1923 miaj karegaj gepatroj rememoras la tagon, kiam ili antaŭ 12 1/2 jaroj geedziĝis kaj el kiuj ili jam dekunu jarojn laboris por Esperanto. Ilia filino Guurije Maria Woud, Wormerveer, Holando.

AL MIAJ AMIKOJ! Mi transloĝiĝis, kaj mia nova adreso estas: Jan Heffels, László tanya, poŝta Cána u Košic, Ĉeĥoslovakujo.

MALMULTEKOSTEGAJ POŝTKARJOJ! Ĝesamideanoj sendu al mi en rekomendita letero 1 frankon, 1 nordan kronon aŭ similan monon, kaj vi ricevos de mi ĉiujn nunajn germanajn poŝtkartojn, stampitajn aŭ ne laŭ deziro Wilhelm Wüthbrodt, Instruisto, Neukölln-Berlin, Anzengruberstrasse 5, Germanujo.

KIU SENDOS AL MI 50—100 diversajn poŝtkartojn de sia lando, al tiu mi sendos samkvanta da Ĉeĥoslovakaj poŝtkartoj. Mi ankaŭ interŝanĝas leterojn kaj poŝtkartojn bfl. Bohumil Tomáček, Slezaka Ostrava 562, Ĉeĥoslovakujo.

KONTRAŬ 2 DOLAROJ AŬ 5 SVISAJ FRANKOJ mi sendos 5 seriojn de historia helpona aŭ ĝesamideanoj en ĉiuj landoj. Kurt Gach, Sirlegau a. Schlea, Wilhelmstr. 21, Germanujo.

SENDU AL MI PROGRAMOJN DIVERSAJN, teatrajn aŭ biletojn rekomendajn, leterojn diversajn aŭ poŝtajn, stampojn neĉajn kun poŝtoidato kaj poŝtkartoj sur kovertoj sole. Mi ne deziras poŝtkartojn deprentajn. Mi sendos ilust. poŝtkartojn aŭ poŝtkartojn. Skribu al: G. W. Tipping, 50, Longwood Avenue, Portobello, Dublin, Irlando.

RUSAJ SAMIDEANOJ! Kiu scias ion pri la nuna sorto de Rudolf Krumrich, aŭstria militkapitano, kiu estis en Alapajevsk Zavod-Gubernio Perm; sed de 1918 nenion aŭdis pri li liaj malhelecaj gepatroj. Bonvolu skribi al s-o Berthold Gutmann, Tekn. ofc., prez. de Esperanto-Rondo „Zamenhof“ en Pyhanken ap. Teplitz-Schönau, Ĉeĥoslovakujo.

RUMANLANDAJ SAMIDEANOJ! Kiu scias ion pri la nuna sorto de Josef Kraus, aŭstria militkapitano, kiu estis en Sipoti, Kriegsgefangenenlager, Tabori (militkapitano tendaro) Comp. 56., Rumanujo; sed de 22. 1. 1917 nenion aŭdis pri li liaj edzino kaj infanoj. Bonvolu skribi al s-o Berthold Gutmann, Tekn. ofc., prez. de Esp. Rondo „Zamenhof“ en Pyhanken ap. Teplitz-Schönau, Ĉeĥoslovakujo.

SERIO DA BELEGAJ VIDAĴOJ (orig. fotoj) sendata rekomendite kontraŭ 2 sviz. fr. aŭ egalvaloraĵ monbiletoj. Laŭ deziro: kastejoj, malnovaj urboj, montaroj. M. Mancke, Berlin-Schmargendorf, Breite Str. 4, Germanujo.

FILATELISTOJ! Mi vendas malkare diversajn poŝtkartojn precipe de Germanujo kaj de la plebsicil-regionoj. Postulu tuj preziston aŭ — kontraŭ deponpago specimenajn libretojn por elekto. Poŝtekonkonto Köln. 68646. Mi korespondas Esperante, france kaj germane. H. W. P. Becher, Poŝtŝtako Köln-Deutz, Germanlando.

LA REVUO. S-o van Tinteren, Saxen Welmarlaan 54, Amsterdam, Holando, aĉetas la numerojn 15, 17 kaj 20 de nov. 1907, jan. kaj apr. 1908, ankaŭ interŝanĝe.

KIU SCIAS pri Vilhelmo Klinghoffer, militkapitano. Lia plej lasta adreso estis l. honved gyalog ezred, li. szakasz, III. század Tábortó pósta 264. Oni diris al liaj gepatroj, ke li fariĝis militkapitano en Vaŝto (Rumanujo) 27. nov. 1916. Liaj gepatroj petas, ke oni scigu: Klinghoffer Márkus, Budapest, Ó-utca 40, Hungarujo.

KIU SENDOS AL MI 1 sv. fr., ricevos 10 belajn vidaĵ-kartojn el Breslau kaj 10 artistarkartojn. Pago eble en moneroj. H. Schmidt, Breslau 18, Ahornallee 6, Germ.

Bonvalutlandaj ĝesamideanoj! Junulo, lernanto de mezlernejo, en tre malfacila situacio, petas donaci aŭ prunti 25 dol. aŭ 10 sterlingojn por vivrimedo. Helpu ĝesamideanoj! Ebligu al mi fin la kurson. Ofertoj sub „Helpu al „Esp. Tr. univ.“ en Horrem ĉe Köln

Holandanoj! Fratulo, 24-jara, printempe nepre volas vojaĝi en Holandon, ilal petas la ĝesamideanojn, akiri por li iun ajn laboron, el kiu oni povas vivi kaj edziĝi, nature kun holanda knabino. Adreso: Racsmány Dező en Budapest VII, Czobor u. 124 (Hungarujo).

Al memoro de Peibŝ, la fama poeto, estas dediĉita parto de la kristnaa numero de „Literatura Mondo“, ilust. rita riĉenhava, unika en Esp. gazetaro. Menu ĝin tuj! Por ne abonantoj nur kelkaj numeroj rezervitaj! Eldonejo: Budapest VI. Andrássy ut 81. Prezo 1 sv. fr. aŭ egalvaloro.

Bulgara Rozoleo, pura unuakvalita, en botelotaj po 5 gr. 15 fr. fr. 50 gr. 148 fr. fr. R. Cervenakov, en Sofio, str. Krstev 27 (Bulgarujo).

Korespondado kaj Interŝanĝo.

Azio, Ĉine, Mangurio, Harbin, New Town, poŝt-restante, pasiro Inocentio Serišev, deziras korespondi, reveninte el Japanujo, pri pedagogiaj aferoj kaj interŝanĝi pedagogiaĵojn. Serĉas eldonanton de ilust. verko pri Japanujo aŭ pri japana lernejo.

S-o Erich Lantzsch, Dresden-A 1, Grosse Brüdergasse 16 IV, Germanujo, deziras korespondi kaj interŝanĝi poŝtkartojn kun ĝesamideanoj en la tuta mondo.

S-o Siegfried Krafczyk, Breslau VII, Gabitzstr. 52 I, Germanujo, kolektas kaj interŝanĝas poŝtkartojn kaj bild-kartojn kaj papermonon kun Ĉeĥoslovakujo, Danujo, Nederlando, Svedujo, Svisujo, Belgujo, Britujo kaj la ŝtatoj de Ameriko.

Kvin fratinoj:
Irmgard Dörner, Quallach, Ĉeĥoslovakujo.
Marianne Pawel, Ketzelsdorf, Ĉeĥoslovakujo.
Eugenie Herrmann, Ketzelsdorf, Ĉeĥoslovakujo.
Hella Hempel, Ketzelsdorf, Ĉeĥoslovakujo.
Marta Hampel, Ketzelsdorf, Ĉeĥoslovakujo.
deziras korespondi kun ĝesamideanoj en ĉiuj landoj, komence per vidaĵkartoj.

S-o Ewald Niemann, Königsberg i. Pr., Steindamm 181 I, Germ korespondas kun ĝesamideanoj en la tuta mondo, kiuj kolektas papermonon, helponon kaj poŝtkartojn.

S-o Gabrielo Dahy, Cluj, Mikea Kelemen u. 7, Rumanujo, interŝanĝas poŝtkartojn, ilust. poŝtkartojn kaj papermonon kun ĉiuj landoj.

S-o Viktoro Hódos, Cluj, Galamb utca 28, Rumanujo, interŝanĝas poŝtkartojn, ilust. poŝtkartojn kaj papermonon kun ĉiuj landoj.

S-o Stefano Simon en Bocsa Montana, Transilvanio, Rumanujo, deziras korespondi kun ĉiuj landoj.

S-o Stefan Iv. Stefanov, 22-jara, str. Predel 1559, Tirnovo, Bulgario, deziras korespondi per leteroj kaj poŝtkartoj ilust. itaj.

S-o Emilio Cappellini, Via Solferino Nr. 55, Livorno, Ital., deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilust., poŝtkartojn kaj papermonon kun ĉiuj landoj.

Fratulo Georgi Dončev, str. Gurko 589, Tirnovo, Bulgario, deziras korespondi kun ĝesamideanoj de tuta mondo per ilust. poŝtkartoj.

S-o Dimitr V. Kisilov, komercisto (targodec), Tirnovo, Bulgario, deziras korespondi kun ĝesamideanoj (pref. fratinoj) por ilust. poŝtkartoj kaj leteroj.

S-o Josef Fiedler, komercgardenisto, Freiheit, Bohemlando, 24-jara, deziras korespondi per poŝtkartoj kaj leteroj kun tuta mondo, precipe kun junaj fratinoj.

S-o Otto Sobotka (Ditrich) Daruvar, Jugoslavio, deziras korespondi letere kaj per poŝtkartoj ilust. kaj interŝanĝi poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

S-o Waldemar Kotschy, bankoficisto, Medias, Rumanujo, deziras korespondi kun ĝesamideanoj el ĉiuj landoj, kolektas kaj interŝanĝas poŝtkartojn.

S-o Hermann Schmidt, Merseburg/Saale, Unteraltenburg 10, Germ., deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilust. kun aliaj landoj.

F-ino Marianne Blum, Lindenstr. 9 pl., Merseburg/Saale, Germanujo, deziras korespondi per leteroj kaj poŝtkartoj ilust. kun aliaj landoj.

S-o Franz Wilck, Instruisto, Gerichtsrain, Merseburg Saale, Germanujo, interŝanĝas poŝtkartojn kun aliaj landoj.

S-o B. A. Thetinga, Beverwyk, Holando, lernanto de alt-bulgara lernejo, interŝanĝas poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

Tri fratuloj: Henriko Wolter, Feldstr. 6, Friederiko Haack, kaj Henriko Heutmann, ambaŭ Landstr. 75 ĉiuj en Gladbeck i. W., Germanujo, deziras korespondi per ilust. poŝtkartoj aŭ leteroj kun la tuta mondo.

S-o Heino Kuiva, Narva ian. 9, Jõhvi, Estonujo, deziras interŝanĝi poŝtkartojn kaj poŝtkartojn.

S-o Erich Spillner, Schr. Idorferstr. 6, Magdeburg, Germ., deziras interŝanĝi leterojn, poŝtkartojn (bfl.), poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

S-o Willi Müller, Breite-Weg 246, Magdeburg, Germanujo, deziras interŝanĝi leterojn, poŝtkartojn (bfl.), poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.

Adam kaj Rozin: Lichtenstein, Warszawa, Śliska 40, Polujo, Jerzy Rakover, Warszawa, Muranowska 4, Polujo, deziras korespondi ĉiuteme. Interŝanĝas malnovajn polajn poŝtkartojn le Esperantajoj.

Fratulo Pejčo Dragolevski, st 60 N-o 10, Pleven, Bulgario, deziras korespondi kun tuta mondo per vidaĵoj, populokostumoj, leteroj pri diversaj temoj.

F-ino Kwiatkowska, instruistino en Pabjanice, Zamkowa 28 (Polujo); deziras korespondi per leteroj kaj poŝtkartoj ilust. itaj ĉiuteme kun ĉiulandaj seriozaj ĝesamideanoj.

Ĝeg-upanoj deziras korespondi kun ĉiulandanoj. Adreso ĉion al s-o Krausz en Pécs, f. malom. 18 (Hungarujo).

Pri aŭto-kaj motormetio deziras korespondi s-o Kolomano Friedrich en Pécs, Rakoczi 66 (Hungarujo).

F-ino G. Schlesinger deziras korespondi kun ĉiulandaj ĝesamideanoj. Adreso: Peck, Tetye u. 16 (Hungarujo).

Esperantista klubo de Arnau (Ĉeĥoslovakujo) interŝanĝas leterojn kaj il. poŝtkartojn kun ĉiuj landoj.